

Yttrande

(Vänsterpartiet, Miljöpartiet)

2022-04-06

2.2.7

Yttrande angående – Redovisning av uppdrag att ta fram gemensamt underlag för fortsatt genomförande av arbetsrehabiliteringens hemvist

Yrkandet

Vi deltar inte i beslutet om gemensamt underlag för fortsatt genomförande av arbetsrehabiliteringens hemvist med hänvisning till vårt återremissyrkande i ärendet om reviderat reglemente för nämnden för arbetsmarknads och vuxenutbildning ((Dnr 1457/21). Vi anser att kommunfullmäktige bör återremittera ärendet om reglementesändring för NAV för att stadsledningskontoret i dialog med berörda nämnder ska återkomma med förslag till nytt reglemente som utgår från socialnämndernas remissvar samt den utredning som nyligen genomförts inom NAV, som även visar att NAV stödjer socialnämndernas bedömning.

Utredningen kring arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist har inte i tillräckligt hög grad omhändertagit synpunkterna från de fyra socialnämnderna. Kompetenshöjande verksamhet kan vara ett brett begrepp och omfatta flertalet insatser som även individer med komplexa behov kan ha. Det är viktigt att det förslag som lämnas på ansvarsfördelning svarar upp mot den komplexitet som ryms inom arbetet med individuella behov, arbetsrehabilitering och självförsörjning. Socialnämndernas bedömning är att utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblematik.

Samtliga fyra socialnämnder har i sina remissvar föreslagit att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd (NAV) har ansvar för *visst* utförande av biståndsbedömda insatser. Socialnämnderna föreslår också att Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (NAV) i ett justerat reglemente ges ett utökat uppdrag att möta klienter i behov av arbetsmarknads-, arbetsrehabiliterings- och sysselsättningsskapande insatser som speglar den aktuella försörjningsstödsutvecklingen och att detta utförs på uppdrag av socialtjänstens beslut i förekommande ärenden.

Samtliga fyra socialnämnder har i fullständig politisk enighet uttryckt att en förenklad ansvarsfördelning utifrån lagrum inte är lämplig att skriva in i reglementet för NAV eller socialnämnderna. I den utredning som presenterats för NAV i mars 2022 framgår också att den föreslagna ändringen i reglementet är begränsande för det pågående och kommande utvecklingsarbetet. Utredaren framhåller också att NAV har förståelse för att den föreslagna reglementesändringen är olycklig utifrån socialtjänstens perspektiv, och stödjer en alternativ skrivning.

Yrkande

2022-03-18

Ärende nr 2.2.1

Yrkande angående – Redovisning av uppdrag att ta fram gemensamt underlag för fortsatt genomförande av arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen ser tillsammans med berörda nämnder och bolag över möjligheten att ta fram enklare sysselsättning så som: fastighetsskötsel, assistering vid klottersanering, renhållning (gator, parker, stränder), till enklare uppgifter inom skola och omsorg, såsom förskole-farmor, rastvakter, klass-moster, skolassistenter, assistering med praktiskt arbete vid sidan av hemtjänstens viktiga arbete. Uppgifter som byten av glödlampor, städning, källsortering, panta, vattna blommorna, läsa tidningen och enklare ärenden.
2. Stadsledningskontoret och socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen antar gemensamt Trelleborgs bedömningsinstrument enligt "Trelleborgsmodellen" vid handläggning av ekonomiskt bistånd i Göteborgs Stad. Den nya bedömningsmodellen i Göteborg (arbetsnamn Göteborgsmodellen) ska även inkludera hjälp till frivillig återvandring för de som så önskar.
3. Socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen säkerställer att nödvändiga utbildningsinsatser och studiebesök genomförs innan bedömningsinstrumentet införs.

Yrkandet

Idag möter verksamheten i mycket högre utsträckning kortutbildade personer med liten eller begränsad erfarenhet av svensk arbetsmarknad, personer med mer komplexa behov och cirka 15 procent av de inskrivna deltagarna bedöms ha någon form av funktionshinder. Det är en ytterligare ökning av dessa deltagare som blir den sannolika konsekvensen av en utökad 4 kap. 4 § socialtjänstlag.

Här behöver nya insatser anskaffas och organisationen behöver till inte obetydliga delar ställas om till ett nytt arbetssätt. Ska en förändring på riktigt ske kring den aktuella målgruppen behöver en uppväxling och en organisering att ske kring denna utifrån olika aktiviteter.

Arbete och sysselsättning är bärande komponenter i ett välfärdsland. Utöver att arbete är en viktig källa till försörjning främjar det också språkutveckling såväl som

integration. Föräldrar som har arbete, är självförsörjande, studerar eller på annat sätt visar sina barn att man bidrar till samhället och den närmiljö som man befinner sig i är en viktig del av barns fostran till delaktiga samhällsmedborgare.

Göteborgs Stad behöver bli bättre på att ge människor i utanförskap en rimlig möjlighet till inestegsjobb. Under 2020 gjordes 12 435 polisanmälningar mot klotter och ca 97 600 kvm sanerades. Förvaltningar och bolags kostnader för sanering beräknas uppgå till ca 17,4 mkr. Sverigedemokraterna ser att det inom saneringsbranschen, park- och gaturenhållning samt skola och omsorg finns goda möjligheter för målgruppen kortutbildade med begränsad erfarenhet av svensk arbetsmarknad.

Göteborgsmodellen för biståndsbedömningsinstrument inkluderar återvandring

Sverigedemokraterna är medvetna om att många människor kommit till Sverige de senaste åren på flykt undan förföljelser och krig, fattigdom och lidande. Många har dock efter flera år haft svårt att komma in i det svenska samhället, och skapa sig ett varaktigt hem här. Samtidigt har situationen i hemlandet ofta förändrats till det bättre, och det ursprungliga skälet till ens flykt har försvunnit.

Vi är övertygade om att långt fler personer än idag skulle vilja återvända, men att de behöver en viss hjälp. Vi vill därför stimulera frivillig återvandring för de som vill återvända till sina hemländer, genom att underlätta återvandring. Migrationsverket jobbar sedan länge med återvandring, vi som kommun måste också aktivt börja jobba med detta. Det måste bli en naturlig och integrerad del i hur staden jobbar med invandringsrelaterade frågor.

Det handlar främst om att bygga upp särskilda enheter som arbetar med dessa frågor, etablera rutiner och kontaktytor i vissa länder. Därtill kommer återetableringsstöd och andra projekt för att hjälpa tidigare skyddsbehövande i Göteborg att återvända till hemlandet, och skapa sig ett liv där. Hjälpn kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag i hemlandet, ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-02-25

Diarienummer 1458/21

Handläggare

Andreas Ericson

Telefon: 031-368 01 93

E-post: andreas.ericson@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att ta fram gemensamt underlag för fortsatt genomförande av arbetsrehabiliteringens hemvist

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2021-11-25 § 26 punkt 6 till kommunstyrelsen att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst, Hisingen och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt Finsam ta fram ett underlag för fortsatt arbete för att ge förutsättningar för stadens arbete med arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret redovisar i detta ärende kommunstyrelsens uppdrag att tillsammans med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst, Hisingen och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt Finsam ta fram ett underlag för fortsatt arbete för att ge förutsättningar för stadens arbete med arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist. Uppdraget ska redovisas till kommunstyrelsen senast mars 2022.

Stadsledningskontoret bedömer att underlaget skapar de förutsättningar som krävs för förvaltningarnas fortsatta arbete med arbetsrehabiliteringens hemvist och säkerställer att samtliga beslut enligt 4 kap. 4 § SoL kommer att verkställas hos nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning från och med den första juli 2022 enligt kommunfullmäktiges beslut.

Stadsledningskontoret planerar för fortsatt rapportering till kommunstyrelsen i samband med genomförande av kommunfullmäktiges uppdrag 2021-11-25 § 26, till kommunstyrelsen att tillsammans med berörda nämnder fastställa samverkansformer, omfattning av insatser och samverkansmandat mellan berörda aktörer utgående från stadsledningskontorets egen analys samt uppdraget att tillsammans med berörda nämnder säkerställa att nödvändiga utbildningsinsatser genomförts innan bedömningsinstrumentet införs.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bedömning utifrån den ekonomiska dimensionen har bedömts i tidigare beslut från kommunfullmäktige. I detta ärende återredovisas kommunstyrelsen uppdrag.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-11-25 § 26
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2021-09-20

Ärendet

Kommunstyrelsen har i uppdrag från kommunfullmäktige att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst, Hisingen och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt tillsammans med Finsam, ta fram ett underlag för fortsatt arbete för genomförande av om kommunfullmäktiges beslut 2021-11-25 § 26. Underlaget ska utgå från punkterna i stadsledningskontorets förslag till fortsatt arbete för genomförande i tjänsteutlåtande till nämnda beslut. Av beslutet framgår vidare att underlaget ska redovisas till kommunstyrelsen senast mars 2022.

I det aktuella ärendet redovisar stadsledningskontoret för det underlag som kontoret fått i uppdrag att ta fram.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag 2021-11-25 § 26, att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst, Hisingen och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning tillsammans med Finsam ta fram ett underlag i vilket punkterna under rubriken Fortsatt arbete för genomförande i tjänsteutlåtandet. Punkterna som omhändertagits i det gemensamma arbetet med underlaget är:

- Underlag som visar vilka av insatserna enligt 4 kap. 1 § SoL respektive 4 kap 4 § SoL som ska verkställas inom respektive nämnd.
- Anvisning och arbete med socialtjänstprocessen som säkerställer tydlighet och likvärdighet vid biståndsprövningar.
- Definition av begrepp kopplat till ansvarsförhållande.

Under hösten 2022 planerar stadsledningskontoret att redovisa kvarstående uppdrag från kommunfullmäktiges beslut 2021-11-25 § 26.

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder fastställa samverkansformer, omfattning av insatser och samverkansmandat mellan berörda aktörer utgående från stadsledningskontorets egen analys.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder säkerställa att nödvändiga utbildningsinsatser genomförts innan bedömningsinstrumentet införs.

Genomförande

Stadsledningskontoret har i dialog med berörda förvaltningar konstaterat att samtliga insatser utifrån beslut enligt 4 kap 4 § SoL ska verkställas av nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning. Vilka insatser som kommer att genomföras avgörs utifrån den enskildes behov.

Stadsledningskontoret har i dialog med direktörerna bedömt att det är avdelnings och verksamhetscheferna i samordnings och beredningsgruppen som har ansvaret att aktivt driva förändringen framåt. I dialog och samverkan med samordnings och beredningsgruppen har beslut fattats om att tillsätta en utvecklingsgrupp som aktivt ska driva arbetet och utvecklingen framåt för att kunna genomföra förändringen 1 juli 2022.

Utveckling och kvalitetssäkring

Samordnings och beredningsgruppen har identifierat behov att skapa förutsättningar för gemensam utveckling och styrning utifrån kommunfullmäktiges beslut om arbetsrehabiliteringens hemvist. Med anledning av det har en utvecklingsgrupp tillsatts

med uppdrag att identifiera och utforma kompetenssatsningar gällande arbetssätt och metoder inför kommande förändring. Deltagare i gruppen har strategiska funktioner inom de olika förvaltningarna.

I december 2021 inledde förvaltningarna ett arbete för att ta fram ett gemensamt bedömningsstöd. Ansvariga för arbete är berörda avdelningschefer i förvaltningarna. Bedömningsstödet ger förutsättningar för att öka likvärdighet och följsamheten men också skapa förutsättningar för effektivitet i bedömningarna. Bedömningsstödet ger också tydligare förutsättningar för att avgöra vilket stöd och utifrån vilken lagstiftning enskilda ska beviljas insatser, 4 kap 1 § eller 4 kap 4 § Socialtjänstlagen, SoL.

För att kvalitetssäkra socialförvaltningarnas handläggning av insatsen arbetsrehabilitering, ansvarar socialförvaltning sydväst för stadens plattformarbete för processutveckling i välfärdens processer. Utvecklingsgruppen kommer ha en aktiv del i utveckling av socialtjänstprocessen för att säkerställa likvärdighet och tydlighet i en gemensam process med gemensam anvisning och definition av begrepp och ansvarsförhållanden.

Stadsledningskontorets bedömning

Genom de strukturer och utvecklingsinitiativ som berörda förvaltningar skapat, bedömer stadsledningskontoret att förutsättningarna är säkerställda inför kommande organisationsförändring 1 juli 2022.

Stadsledningskontoret har medverkat och fört dialog med förvaltningarnas direktörsgrupp, samordnings och beredningsgrupp och särskilt ansvarig inom förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning för att möjliggöra genomförandet av kommunfullmäktiges beslut. De områden som omhändertagits i dessa dialoger är underlag som visar vilka av insatserna enligt 4 kap. 1 § SoL respektive 4 kap 4 § SoL som ska verkställas inom respektive nämnd. Anvisning och arbete med socialtjänstprocessen som säkerställer tydlighet och likvärdighet vid biståndsprövningar är pågående inom ramen för tidigare nämnda utvecklingsarbete.

Punkterna i kommunfullmäktiges beslut bedöms därmed vara omhändertagna.

Stadsledningskontoret planerar för fortsatt rapportering i samband med genomförande av kommunfullmäktiges uppdrag 2021-11-25 § 26, till kommunstyrelsen att tillsammans med berörda nämnder fastställa samverkansformer, omfattning av insatser och samverkansmandat mellan berörda aktörer utgående från stadsledningskontorets egen analys samt uppdraget att tillsammans med berörda nämnder säkerställa att nödvändiga utbildningsinsatser genomförts innan bedömningsinstrumentet införs.

Christina Eide

Eva Hessman

Direktör Utveckling av stadens
verksamheter

Stadsdirektör

Redovisning av uppdrag gällande arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist

§ 26, 1434/20

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ansvarar från och med 2022-07-01 för att verkställa socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingens samtliga beslut om insatser enligt 4. kap. 4 § socialtjänstlagen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen förbereda förändringen enligt punkt 1.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag till reviderat reglemente för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
4. Stadsledningskontorets rapport "Arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist", i enlighet med bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antecknas.
5. Kommunfullmäktiges uppdrag 2020-10-15 §12 till kommunstyrelsen att utreda arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist, förklaras fullgjort.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst, Hisingen och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt tillsammans med Finsam ta fram ett underlag i vilket punkterna under Fortsatt arbete för genomförande i Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande omhändertas. Uppdraget skall redovisas skriftligt för Kommunstyrelsen senast mars 2022.
7. Punkterna under Fortsatt arbete för genomförande i Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande skall vara omhändertagna innan genomförandet träder i kraft.
8. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder fastställa samverkansformer, omfattning av insatser och samverkansmandat mellan berörda aktörer utgående från stadsledningskontorets egen analys.
9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder säkerställa att nödvändiga utbildningsinsatser genomförts innan bedömningsinstrumentet införs.

Handling

2021 nr 245.

Yrkanden

Anders Svensson (M), Ingrid Andreae (S), Maria Ben Salem Dynehäll (L) och Lillemor Williamsson (D) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till förslaget från SD i kommunstyrelsen.

Jenny Broman (V), Ulf Carlsson (MP) och Stina Sewén (FI) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen i enlighet med yrkandet från V och MP i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först propositioner på dels ärendets återremiss och dels ärendets avgörande idag och finner att kommunfullmäktige beslutat avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Ordföranden ställer herefter propositioner på kommunstyrelsens förslag och yrkandet från Agneta Kjaerbeck och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen
Socialnämnderna – Centrum, Hisingen, Nordost, Sydväst
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Dag för justering

2021-12-06

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Anneli Rhedin

Justerande

Pär Gustafsson

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Åse-Lill Törnqvist

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-09-20

Diarienummer 1434/20

Handläggare

Karin Magnusson, Nicklas Faritzson

Telefon: 031-368 05 80, 031-368 05 35

E-post: karin.magnusson@stadshuset.goteborg.se

E-post: nicklas.faritzson@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag gällande arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ansvarar från och med 2022-07-01 för att verkställa socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingens samtliga beslut om insatser enligt 4. kap. 4 § socialtjänstlagen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen förbereda förändringen enligt punkt 1.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag till reviderat reglemente för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
4. Stadsledningskontorets rapport ”Arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist”, i enlighet med bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antecknas.
5. Kommunfullmäktiges uppdrag 2020-10-15 §12 till kommunstyrelsen att utreda arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist, förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-06-15 § 518 att remittera stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och rapport gällande arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist till socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd och Finsam med begäran om yttrande senast 2021-09-01. I aktuellt ärende redovisar stadsledningskontoret kommunfullmäktiges uppdrag 2020-10-15 §12, med beaktande av remissinstansernas svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att socialnämnderna var och en inom sitt stadsområde har det övergripande ansvaret genom att de är myndighetsutövande nämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska utöka sitt ansvar till att verkställa socialnämndernas samtliga beslut om sådan praktik och kompetenshöjande verksamhet som följer av 4 kap. 4 § SoL. Det är en avgränsning som är tydlig och möjliggör en utveckling av den verksamhet som redan finns inom nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning alternativt att nämnden via upphandling eller i samarbete med andra aktörer verkställer besluten. Socialnämnderna har då kvar ansvaret

för att verkställa beslut enligt 4. kap 1 § SoL. I aktuellt ärende innebär det insatser i form av till exempel utredning av arbetsförmåga, arbetsträning eller annan social eller medicinsk rehabilitering.

Innan stadsledningskontorets förslag om förändrade ansvarsförhållanden kan träda i kraft behöver ett förberedande arbetet genomföras av berörda nämnder.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet behandlar frågan om organisatorisk hemvist för arbetsrehabilitering. I samband med att kompetenscenter bildades 2016 genomfördes budgetjusteringar mellan dåvarande stadsdelsnämnder och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning. Justeringarna hanterades i den ordinarie budgetberedningen. I budget 2016 fick nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning motsvarande helår för Östra Göteborg och halvårseffekt för övriga. 2017 fick nämnden resterande medel, dvs medel motsvarande det andra halvåret för övriga nämnder, totalt drygt 37 miljoner kronor. Stadsdelsnämndernas verksamhet som avsåg arbetsrehabilitering berördes inte av budgetjusteringen.

Stadsdelsnämnderna hade enligt bokföringen för år 2020 en nettokostnad på 40 miljoner kronor för arbetsrehabiliteringen. Det är inte möjligt från den ekonomiska redovisningen att särskilja hur stor andel av de 40 miljoner kronorna som avser sådan verksamhet som omfattas av 4 kap. 4 § Socialtjänstlagen och som enligt stadsledningskontorets förslag ska flyttas till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Stadsledningskontoret föreslår ett visst utökat ansvar för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning. Förslaget i sig innebär inga ambitionshöjningar och är därmed kostnadsneutralt.

Samtliga socialnämnder och nämnden för arbetsmarknad har i sina remissvar lämnat synpunkter på den ekonomiska dimensionen. Stadsledningskontoret har närmare beskrivit synpunkterna i tjänsteutlåtandet under rubrikerna remissinsatsernas yttrande och stadsledningskontorets bedömningar. Stadsledningskontoret vill uppmärksamma att ärendet avser att utreda organisatorisk hemvist för arbetsrehabilitering. I det har stadsledningskontoret utgått från den ambitionsnivå och de ekonomiska ramar som finns i dag. Stadsledningskontoret kan inte se att den brist på resurser som lyfts i nämndernas svar kan hanteras i föreliggande ärende. Detta är något som behöver omhändertas i Göteborgs Stads ordinarie budgetarbete.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Arbete och sysselsättning är bärande komponenter i ett välfärdsland. Utöver att arbete är en viktig källa till försörjning främjar det också språkutveckling såväl som integration. Arbete är viktigt för identitet och självkänsla. Att inkluderas i arbetsliv eller studier innebär att befinna sig i ett socialt sammanhang och ha vardagliga rutiner. Föräldrar som har arbete, är självförsörjande, studerar eller på annat sätt visar sina barn att man bidrar till samhället och den närmiljö som man befinner sig i är en viktig del av barns fostran till

delaktiga samhällsmedborgare. Långvarigt utanförskap och bidragsberoende skapar negativa effekter i form av försämrad hälsa och en markant högre risk för att föräldrarna livssituationen går i arv till nästa generation.

I en artikel från Statistiska Central Byrån (SCB) 2017 *Risk för att arbetslöshet går i arv* beskrivs att ungdomar med arbetslösa föräldrar löper nästan 70 procent högre risk än andra att hamna utanför både arbetsmarknad och studier. Förvärvsintensiteten är som lägst bland kvinnor med förgymnasial utbildningsnivå. Studier visar ett direkt samband mellan mammors relation till arbetsmarknaden och deras barns. För att nå målet om att enskilde ska bli självförsörjande är det särskilt viktigt med individuellt anpassat stöd för de målgrupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

En utvärdering¹ av kompetenscenter (KC) från november 2020 visar att få av dem som lämnar KC för självförsörjning fortsätter med försörjningsstöd efter att de lämnat.

Det är enligt stadsledningskontoret viktigt att ambitionsnivå och ansvar för att bedöma enskildas unika behov är likvärdigt oavsett vilken nämnd som har ansvar för verksamheten. Nämndansvaret utgör en av flera förutsättningar. Förutsättningar som har större betydelsen är mer direkt styrningen så som mål eller uppdrag i budgetar, olika typer av program och planer, arbetssätt och rutiner.

Samverkan

CSG 2021-08-26 tidig och fördjupad dialog

CSG 2021-09-09 samverkan

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2020-10-15 §12
2. Socialnämnd Nordost handlingar 2021-08-24 §275
3. Socialnämnd Centrum handlingar 2021-08-24 §219
4. Socialnämnd Sydväst handlingar 2021-09-01 §197
5. Socialnämnd Hisingen handlingar 2021-08-24 §191
6. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning 2021-08-24 §110
7. Nämnden för funktionsstöd handlingar 2021-08-25 §158
8. Finsam Göteborg handlingar 2021-09-03
9. CSG protokollsutdrag 2021-09-09
10. Stadsledningskontorets rapport Arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist

¹ Dahlberg och Vikman (2020), beskrivning av deltagare och deras behov av försörjningsstöd efter utskrivning från Kompetenscenter.

Ärendet

Ärendet avser redovisning och förslag utifrån uppdraget kommunstyrelsen fick av kommunfullmäktige i beslut 2020-10-15 §12, att utreda arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2020-10-15 § 12, dnr 1017/20, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist och att inhämta berörda nämnders synpunkter, med återrapportering innan sommaren 2021.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-06-15 § 518 att remittera stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och rapport gällande arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist remitteras till socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen, samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd och Finsam med begäran om yttrande senast 2021-09-01.

I aktuellt ärende redovisar stadsledningskontoret uppdraget från kommunfullmäktige med beaktande av remissinstansernas svar.

Den remitterade utredningens innehåll och förslag

Stadsledningskontoret har under utredningen kunnat konstatera att det finns oklarheter kring ansvarsansvarsförhållanden och kring hur olika begrepp tolkas och används.

Definitioner

Stadsledningskontoret har uppmärksammat att begreppen arbetslivsinriktad rehabilitering och arbetsrehabilitering har använts för att beskriva samma sak. Stadsledningskontoret har därför valt att likställa dessa båda begrepp.

Vidare har stadsledningskontoret uppmärksammat att olika begrepp såsom exempelvis arbetslivsinriktad rehabilitering, arbetsfrämjande och arbetslivsinriktade insatser används för att beskriva liknande verksamhetsinnehåll.

För att hantera frågan om förslag till ansvarsförhållanden för arbetsrehabilitering har stadsledningskontoret utgått från:

- det ansvarsförhållande som idag finns mellan nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och socialnämnderna
- det socialtjänstlagen anger när det gäller försörjningsstöd (4 kap. 1 § socialtjänstlagen) och deltagande av nämnden avisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet (4 kap. 4 § socialtjänstlagen) samt
- nuvarande ambitionsnivå och ekonomiska ramar gällande arbetsrehabilitering.

Övergripande ansvar

Socialnämnderna har var och en inom sitt stadsområde ansvar för all myndighetsutövning. Enligt socialtjänstprocessen innefattar det utreda och besluta om bistånd, meddela beslut och formulera uppdrag samt följa upp/utvärdera och avsluta ärenden. Enligt stadsledningskontoret betyder detta att respektive socialnämnd har det övergripande ansvaret. Att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser undantar inte socialnämndernas ansvar för helheten. I detta ligger också att socialnämnderna ansvarar för att en effektiv och hållbar samverkan kommer till stånd och upprätthålls gällande ”arbetsrehabilitering”.

Förslag till inriktningsbeslut

Stadsledningskontoret kan konstatera att oavsett vilka ansvarsgränser som gäller kommer det att behövas strukturer för hållbar samverkan mellan de aktuella parterna, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, socialnämnderna och Finsam.

Stadsledningskontoret bedömer att det är resurseffektivt och bidrar till en likvärdighet att en nämnd ansvarar för sådan praktik och kompetenshöjande verksamhet som följer av 4 kap. 4 § socialtjänstlagen (SoL). En lämplig inriktning är att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning utökar sin verksamhet inom Kompetenscenter till att verkställa socialnämndernas samtliga beslut enligt 4 kap. 4 § SoL. Detta skapar tydlighet och minskar risker för att bygga upp parallella verksamheter. Det innebär enligt stadsledningskontorets bedömning att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska ansvara för att på uppdrag av socialnämnderna verkställa beslut och tillhandahålla praktik och kompetenshöjande verksamhet som ska syfta till att stärka enskildas möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Vidare bedömer stadsledningskontoret att socialnämnderna var och en inom sitt stadsområde utöver ansvaret för myndighetsutövning även har ansvar för att verkställa beslut enligt 4. kap 1 § SoL. I aktuellt ärende innebär det insatser i form av till exempel utredning av arbetsförmåga, arbetsträning eller annan social eller medicinsk rehabilitering. Denna verkställighet, jämfört med sådan praktik och kompetenshöjande verksamhet som framgår av 4 kap. 4 § SoL, torde beröra de personer som har mest komplexa och sammansatta behov där behovet av socialt stöd är stort.

Stadsledningskontorets förslag till inriktningsbeslut förutsätter att socialnämnderna, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning i samverkan med Finsam tar fram ett underlag som beskriver vilka verksamheter som ska finnas inom nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning respektive socialnämnderna samt hur samverkan med Finsam ska se ut.

Fortsatt arbete för genomförande

Socialnämnderna och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska tillsammans med Finsam ta fram ett underlag för genomförande av stadsledningskontorets förslag.

Insatserna

Ett underlag som visar vilka av insatserna (4.1 § SoL resp. 4.4 § SoL) som verkställas inom respektive nämnd ska tas fram.

Socialtjänstprocessen

Stadsledningskontoret har i kontakter med verksamhetsföreträdare uppmärksammat att det inte finns någon enighet inom Göteborgs Stad avseende vilka beslut som fattas enligt 4 kap. 1 § SoL respektive 4 kap. 4 § SoL. Det som är gemensamt är att enskilda som anvisas till kompetenscenter inom nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har beslut enligt 4 kap. 4 SoL.

Stadsledningskontorets förslag till ansvarsförhållande förutsätter en tydlighet och likvärdighet när det gäller biståndsprövningar. Socialförvaltningarna behöver omhänderta frågan i anvisning och i arbetet med socialtjänstprocessen.

Definiera begrepp kopplat till ansvarsförhållanden

Stadsledningskontoret bedömer att det är viktigt att förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning och socialförvaltningarna enas om vilka begrepp som ska användas för att beskriva olika former av insatser och verksamheter där syftet är att stödja enskilda till utbildning och arbete. Detta har till syfte att skapa en tydlighet och likvärdighet inom Göteborgs Stad.

Remissinstansernas beslut

Stadsledningskontoret har efter beslut i kommunstyrelsen 2021-06-15 §518 skickat stadsledningskontorets utredningsrapport och tjänsteutlåtande på remiss till sju remissinstanser. Samtliga remissinstansers handlingar finns som bilagor till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Socialnämnd Nordost	<p>1.Socialnämnd Nordost ställer sig bakom utredningens slutsatser när det gäller socialnämndernas övergripande ansvar för arbetsrehabiliteringen och att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd (NAV) har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser. Utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblem.</p> <p>Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (NAV) i ett justerat reglemente ges ett utökat uppdrag att möta klienter i behov av arbetsmarknads-, arbetsrehabiliterings- och sysselsättningsskapande insatser som speglar den aktuella försörjningsstödsutvecklingen och att detta utförs på uppdrag av socialtjänstens beslut i förekommande ärenden.</p> <p>2.Socialnämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till Stadsledningskontoret.</p> <p>3.Beslutet förklaras omedelbart justerat.</p>
Socialnämnd Centrum	<p>Socialnämnden Centrum ställer sig bakom utredningens slutsatser när det gäller socialnämndernas övergripande ansvar för arbetsrehabiliteringen och att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd (NAV) har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser. Utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblem. Ett förslag är att NAV i ett justerat reglemente ges ett utökat uppdrag att möta klienter i behov av arbetsmarknads-, arbetsrehabiliterings- och sysselsättningsskapande insatser som speglar den aktuella försörjningsstödsutvecklingen och</p>

	<p>att detta utförs på uppdrag av socialtjänstens beslut i förekommande ärenden.</p> <p>Socialnämnden Centrum antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till Stadsledningskontoret.</p> <p>Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.</p>
Socialnämnd Sydväst	<p>1.Socialnämnd Sydväst ställer sig bakom utredningens slutsatser när det gäller socialnämndernas övergripande ansvar för arbetsrehabiliteringen och att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd, Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser. Utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblematik.</p> <p>2.Socialnämnd Sydväst föreslår att Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning i ett justerat reglemente ges ett utökat uppdrag att möta klienter i behov av arbetsmarknads-, arbetsrehabiliterings- och sysselsättningskapande insatser som speglar den aktuella försörjningsstödsutvecklingen och att detta utförs på uppdrag av socialtjänstens beslut i förekommande ärenden.</p> <p>3.Socialnämnd Sydväst antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till kommunstyrelsen.</p>
Socialnämnd Hisingen	<p>1.Socialnämnden Hisingen ställer sig bakom utredningens slutsatser när det gäller socialnämndernas övergripande ansvar för arbetsrehabiliteringen och att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd (NAV) har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser. Utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblematik.</p> <p>Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (NAV) i ett justerat reglemente ges ett utökat uppdrag att möta klienter i behov av arbetsmarknads-, arbetsrehabiliterings- och sysselsättningskapande insatser som speglar den aktuella försörjningsstödsutvecklingen och att detta utförs på uppdrag av socialtjänstens beslut i förekommande ärenden.</p>

	<p>2. Socialnämnden bifogar förvaltningens tjänsteutlåtande i ärendet som ett yttrande och översänder detta till Stadsledningskontoret.</p> <p>3. Beslutet förklaras omedelbart justerat</p>
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	<p>1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning tillstyrker förslagen i stadsledningskontorets rapport "Arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist", med de synpunkter som framgår av förvaltningens tjänsteutlåtande.</p> <p>2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens eget yttrande till kommunstyrelsen.</p>
Nämnden för funktionsstöd	<p>1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker remissen om Arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist med de synpunkter som framkommer i förvaltningens tjänsteutlåtande.</p> <p>2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.</p>
Finsam Göteborg	<p>1. Samordningsförbundet Göteborg översänder förbundets tjänsteutlåtande som styrelsens eget yttrande till kommunstyrelsen.</p> <p>2. Kompletterande beslut från styrelsen skickas till kommunstyrelsen den 3 september.</p>

Remissinsatsernas synpunkter

Definitioner

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nämnden skriver i sitt tjänsteutlåtande att det är tydligt att staden historiskt inte har lyckats med att etablera en enhetlig begreppsapparat, samsyn kring behov, omfattning och vilka insatser som är efterfrågade. Det är ett nytt läge nu och här finns alla förutsättningar och förmågan hos utpekade aktörer att kunna göra detta.

Socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Norra Hisingen

Ingen av socialnämnderna har yttrat sig över stadsledningskontorets texter kring definitioner.

Finsam

Finsam skriver att det finns behov av att etablera gemensamma begrepp inom staden, som ska användas för att beskriva de olika former av insatser och verksamheter, där det syftet är att stödja enskilda till utbildning och arbete.

Övergripande ansvar

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och nämnden för funktionsstöd
Nämnderna arbetsmarknad och vuxenutbildning samt nämnden för funktionsstöd har tillstyrkt stadsledningskontorets förslag och har inte särskilt gett några synpunkter på det övergripande ansvaret.

Socialnämnderna Nordost, Centrum och Sydväst och Hisingen

Av socialnämndernas beslut framgår att de ställer sig bakom utredningens slutsatser när det gäller socialnämndernas övergripande ansvar för arbetsrehabiliteringen.

Finsam

Finsam delar stadsledningskontorets slutsats om att socialtjänsten har helhetsansvar för individerna när det gäller myndighetsutövningen, vilket innefattar hela socialtjänstprocessen från utredning och beslut, planera och genomföra vissa insatser samt följa upp/utvärdera och avsluta ärenden.

Förslag till inriktningsbeslut

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nämnden tillstyrker stadsledningskontorets förslag till inriktningsbeslut med ett antal synpunkter som framgår av nämndens tjänstutlåtande.

Nämnden framför synpunkter på stadsledningskontorets skrivningar kring att förslaget om att nämnden får ett utökat ansvar är kostnadsneutralt eller att det innebär en oförändrad ambitionsnivå. Detta behöver lyftas för en ny bedömning när berörda parter har presenterat sitt förslag om vägarna framåt. Främst kring hur gränsdragningen mellan verkställighet inom 4 kap. 1 socialtjänstlagen (SoL) respektive 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) faller ut både teoretiskt och praktiskt i termer av volymer och resurser. Nämnden har i sitt tjänsteutlåtande beskrivit att det skett en stor förskjutning i målgruppernas behov sedan det första Kompetenscenter startade 2016. Idag möter verksamheten i mycket högre utsträckning kortutbildade personer med liten eller begränsad erfarenhet av svensk arbetsmarknad, personer med mer komplexa behov och cirka 15 procent av de inskrivna deltagarna bedöms ha någon form av funktionshinder. Det är en ytterligare ökning av dessa deltagare som blir den sannolika konsekvensen av en utökad 4 kap. 4 § socialtjänstlag. Här behöver nya insatser anskaffas och organisationen behöver till inte obetydliga delar ställas om till ett nytt arbetssätt. Ska en förändring på riktigt ske kring den aktuella målgruppen behöver en uppväxling och en organisering att ske kring denna utifrån olika aktiviteter. Många insatser skulle kunna anskaffas genom olika former av samarbeten och upphandlingar, vilket kommer att medföra kostnader. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning skriver när det gäller volymer och ekonomi har nämnden redan idag i stora volymer lagt in egna medel för att möta de befintliga deltagarnas behov utöver den budgetjustering som gjordes med stadsdelarna 2016. Volymerna framöver är i dagsläget okända, men med största sannolikhet ökande. En stor osäkerhetsfaktor i sammanhanget är Arbetsförmedlingens nya uppdrag.

Socialnämnderna Hisingen, Nordost, Centrum och Sydväst

Samtliga socialnämnder ställer sig bakom utredningens slutsatser att det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, har ansvar för visst utförande av biståndsbedömda insatser. Vidare anser de att utredningen behöver revideras och fördjupas kring hur stadens samlade resurser

möter målgruppens behov för att nå självförsörjning samt tydliggöra och förenkla ansvarsfördelningen för att minimera gränssnittsproblematik.

Samtliga socialnämnder har liknande skrivningar i sina tjänsteutlåtande kring förslaget till inriktningsbeslut. Socialnämnderna är i sak positiva till att nämnden för arbetsmarknad får ett utökat ansvar när det gäller verkställande av beslut för att fler ska komma ut i självförsörjning. Men vänder sig mot det förslag om ansvarsförhållande som stadsledningskontoret föreslår. Socialnämnderna anser att inriktningen för ansvarsförhållanden bygger på en förenklad uppdelning mellan två lagrum. De ger några exempel på svårigheter med stadsledningskontorets förslag.

- Förslaget innebär att myndighetsutövningen ska fatta beslut utifrån redan i förhand uppgjorda gränsdragningar istället för utifrån den enskildes behov.
- Förslaget riskerar att exkludera personer som utifrån individuella behovsbedömningar borde ha rätt till insatsen, men istället hamnar längre ifrån arbetsmarknaden till följd av att beslutet är fattat på ”fel” lagrum.
- Idag finns flera externa parter som verkställer båda lagrummen varför förvaltningen bedömer att stadsledningskontorets formulering till reglering inte är möjlig.
- Om alla insatser enligt 4 kap. 4 § SoL ska verkställas av nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning begränsas möjligheten för socialtjänsten att ställa krav på motprestation så som det anges i paragrafen.
- Kompetenshöjande verksamhet kan vara brett begrepp och omfatta flertalet insatser som även individer med komplexa behov kan ha.
- Det händer idag att socialförvaltningarna och Kompetenscenter gör olika bedömningar kring en person med beslut enligt 4 kap. 4 § SoL och personen remitteras åter till socialförvaltningarna. I stadsledningskontorets förslag framgår inte hur nuvarande gränssnittsproblematik ska lösas, trots ett utökat ansvar inom nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utan problematiken bedöms kvarstå och ansvarsfördelningen behöver förtydligas ytterligare

Socialnämnderna Norra Hisingen och Centrum skriver att det varit önskvärt att socialnämnderna utifrån en individuell behovsprövning får mandat att bedöma vilka individer som har rätt till, och kan tillgodogöra sig Kompetenscenters verksamhet medan nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får mandat att bedöma hur beslutet ska verkställas, oaktat beslutets lagrum.

Nämnden för funktionsstöd

Nämnden för funktionsstöd skriver att de inte direkt berörs av stadsledningskontorets förslag eftersom det utgår ifrån 4 kap 1 och 4 §§ i SoL. Deltagare som tar del av aktivitetshusens verksamheter och samtidigt har försörjningsstöd bedöms vara mycket få. På grund av komplexa behov har de försörjningsstöd enligt 1 § och aldrig enligt 4 § där det är aktuellt med motprestation. Den form av arbetsrehabilitering som aktivitetshuset arbetar med (IPS-metoden) fortsätter oförändrat oavsett om ansvarsfördelning enligt stadsledningskontorets förslag mellan de fyra socialnämnderna och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning förändras.

Frågan om arbetsrehabiliteringens organisatoriska hemvist berör inte daglig verksamhet efter verksamheten utgår ifrån lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Finsam

Finsam delar stadsledningskontorets slutsatser när det gäller vikten av ett likvärdighet bemötande av kommunens invånare genom att organisatoriskt samla utförande och beslutsfattande på ett tydligt sätt. Det är resurseffektivt och ökar förutsättningarna för likvärdighet att en nämnd, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har ansvar för utförande av biståndsbedömda insatser.

De framför att en hållbar samverkansmodell för arbetsrehabilitering behövs i staden och anser att den bör tas fram tillsammans med de övriga rehabiliteringsaktörerna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregionen och Finsam.

Finsam skriver att det finns ett omfattande behov av samordnad rehabilitering efter pandemin och mer budgetmedel behöver avsättas för att säkra insatser till göteborgarna; såväl för sociala, medicinska och hälsorelaterade som för kompetenshöjande och jobbfokuserade insatser.

Fortsatt arbete för genomförande

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Nämnden framför att det idag inte finns ett adekvat bedömningsinstrument på plats i för de grupper (utökad 4 kap. 4 § SoL och relationen till bistånd enligt 4 kap. 1§ SoL) som diskuteras i rapporten. Frågan om bedömningsinstrument har varit uppe i omgångar men värt att notera är att arbetet med att ta fram ett nytt instrument med bäring på en bredare målgrupp är igång just nu och en extern konsult förväntas påbörja sitt uppdrag under tidig höst 2021. Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning står för samordningen och upphandlar kompetensen i samverkan med socialförvaltningarna. Detta är under framtagande och kommer också att spela en viktig roll för enhetligheten i staden och hur framtida behov kan mötas på ett adekvat sätt.

Nämnden anser att Aktivitetshuset, vilka organisatoriskt finns under nämnden för funktionsstöd är en viktig pusselbit i framtidens organisering av rehabiliteringen och förtjänar att belysas ytterligare utifrån kommunens nya organisatoriska landskap och de behov som beskrivs i stadsledningskontorets rapport.

En övergripande synpunkt är att det kvarvarande och fortsatta arbetet framåt är den stora utmaningen. Både genom att fastställa samverkansformer, behov, omfattning på insatser och andra samverkansbehov och samverkansmandat mellan berörda aktörer. De utpekade verksamheterna (socialnämnder, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och Finsam) bedömer nämnden ha förmågan att samordnat och samlat ta sig an uppdraget. Nämnden framför att en ny samlad värdering behöver göras och presenteras politiskt för att synliggöra utfallet på det åtagande som kommer att bli fallet för förvaltningen i termer av resurser och volymer.

Nämnden framför också att ett förväntat datum där ett färdigt material ska presenteras saknas och att det hade varit angeläget om ett sådant kunde anges. Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning önskar, efter avstämning med socialförvaltningarna, ta på sig ett samordnande ansvar för den fortsatta processen som behöver ta vid.

Socialnämnderna Hisingen, Nordost, Centrum och Sydväst

Ingen av socialnämnderna har berört frågan om genomförande. I socialnämndernas tjänsteutlåtanden föreslås att undersöka vidare dels på om stadens samlade insatser möter målgruppens behov för att nå självförsörjning, dels på hur en ansvarsfördelning skulle

kunna se ut utifrån målgruppens behov som minimerar gränssnittsproblematiken utifrån ett processororienterat perspektiv.

Finsam

Finsam ställer sig positiv till stadsledningskontorets bedömning att socialnämnderna och nämnden för arbetsmarknad tillsammans med Finsam behöver ta fram ett underlag för genomförande av stadsledningskontorets förslag till inriktningsbeslut framöver, men påtalar samtidigt att funktionsstödsnämnden behöver inkluderas i detta gemensamma arbete.

De anser att det fortsatta arbetet kring hur genomförande av insatser ska ske mellan 4 kap.1§ SoL och 4 kap.4§ SoL ska kompletteras med en ny samlad värdering som även omfattar insatser som bedrivs av Finsam, Aktivitetshuset, civilsamhället genom sociala företag och ESF-projekt mm.

Vidare framförs att arbetet ska kompletteras aktuell forskning.

Stadsledningskontorets bedömning

Utredningens utgångspunkter

För att hantera frågan om förslag till ansvarsförhållanden för arbetsrehabilitering har stadsledningskontoret utgått från:

- det ansvarsförhållande som idag finns mellan nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och socialnämnderna
- det socialtjänstlagen anger när det gäller försörjningsstöd (4 kap. 1 § SoL) och deltagande av nämnden avisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet (4 kap. 4 § SoL) samt
- nuvarande ambitionsnivå och ekonomiska ramar gällande arbetsrehabilitering.

Inriktningsbeslut avseende ansvarsförhållanden

Socialnämnderna är i sak positiva till att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får ett utökat ansvar när det gäller verkställande av beslut för att fler ska komma ut i självförsörjning. De vänder sig dock mot förslaget om att alla insatser enligt 4 kap. 4 § SoL ska verkställas av nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning. Anledningen är att socialnämnderna anser att förslaget bygger på en förenklad uppdelning utifrån två lagrum (4.1 kap. SoL och 4.4 kap. SoL) som är utgångspunkten vid beslutsfattande av arbetsmarknadsinsatser för personer som uppstår försörjningsstöd. Enligt nämnderna kommer stadsledningskontorets förslag att leda till minskade möjligheter att bevilja olika typer av individuella insatser. Idag finns förutom kompetenscenter också andra externa parter som tillhandahåller individuella insatser inom båda lagrummen. Om enbart kompetenscenter ska tillhandahålla/verkställa besluten minskar utbudet av individuella insatser. Detta begränsar enligt socialnämnderna i sin tur möjligheten att ställa krav på motprestation utifrån den enskildes önskemål och individuella förmåga. Socialnämnderna tolkar stadsledningskontorets förslag på så sätt att besluten då måste utgå från på förhand uppgjorda gränsdragningar istället för att utgå från den enskildes behov.

Stadsledningskontorets mening är att förslaget om ansvarsfördelning inte innebär att socialtjänstens möjligheter till beslut om individuella insatser begränsas så som beskrivs i socialnämndernas remissvar. Socialtjänstens myndighetsutövning gällande insatser enligt

4 kap.4§ SoL ska fortsatt utgå från individuella behov så som lagstiftningen föreskriver. Stadsledningskontoret kan därmed inte se att förslaget är motstridigt gentemot individuell behovsprövning eller att det, i de fall det är motiverat, begränsar att enskilda har insatser utifrån både 4.1 § och 4.4 § SoL.

Som framkommer i stadsledningskontoret rapport finns det idag inte ett enhetligt sätt inom Göteborgs Stad att tillämpa lagrummen för insatser som syftar till att stödja enskilda att återgå alternativt komma i arbete eller utbildning. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att biståndsprövningarna hanteras på ett likvärdigt sätt inom Göteborgs Stad. Det bedömningsinstrument som nu är under framtagande torde bli ett stöd i arbetet för att utifrån enskildas behov ge rätt insatser utifrån individuella behov.

Stadsledningskontorets förslag innebär att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildningen ska tillhandahålla/verkställa de insatser som socialtjänsten beslutar om. Hur nämnden väljer att tillhandahålla insatserna är upp till dem. Det kan antingen ske i egen regi via nuvarande kompetenscenter, genom upphandling alternativt samarbete med andra aktörer, Finsam inkluderat. Detta är också något nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning lyfter i sitt remissvar. De skriver att om en förändring ska ske på riktigt kring den aktuella målgruppen behöver en uppväxling och en organisering ske utifrån olika aktiviteter. Många insatser skulle kunna anskaffas genom olika former av samarbeten och upphandlingar, skriver nämnden. Syftet med stadsledningskontorets förslag är att verksamheten ska samordnas under en och samma nämnd för ökad tydlighet, måluppfyllelse och likvärdighet, samt för resurseffektivitet.

Socialnämnderna skriver i sina yttrande att det idag finns en gränssnittsproblematik i förhållande till kompetenscenter och att förslaget inte löser detta. Stadsledningskontorets delar inte nämndernas bedömning utan anser att förslaget innebär en tydligare gränsdragning som härigenom skapar förutsättningar för en hållbar samverkanstruktur.

Ekonomi

Samtliga nämnder har i sina yttranden lyft det ekonomiska perspektivet. Socialnämnderna framför att de inte kan lämna över resurser för att finansiera en utökning av nämnden för arbetsmarknads och vuxenutbildnings verksamhet. Om så skulle bli fallet innebär det enligt socialnämnderna en ekonomisk risk och minskade möjligheter för socialnämnderna att kunna erbjuda adekvata insatser för försörjningsstödstagare med komplexa behov.

Stadsledningskontoret uppfattar att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning skriver i sitt yttrande att de har omfördelat resurser inom ram för att möta individuella behov inom kompetenscenters verksamheten, utöver den budgetjustering som gjordes 2016. Nämnden skriver att volymerna framöver i dagsläget är okända, men med största sannolikhet ökande. En stor osäkerhetsfaktor i sammanhanget är Arbetsförmedlingens nya uppdrag.

Föreliggande ärende avser att utreda organisatorisk hemvist för arbetsrehabilitering. I det har stadsledningskontoret utgått från den ambitionsnivå och de ekonomiska ramar som finns i dag. Stadsledningskontoret kan inte se att den brist på resurser som lyfts i nämndernas svar kan hanteras i föreliggande ärende. Detta är något som behöver omhändertas i Göteborgs Stads ordinarie budgetarbete.

Genomförande av inriktningsbeslut

Stadsledningskontoret delar nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildnings bedömning om att det finns ett kvarvarande och fortsatt arbete med utmaningar framåt. I genomförandearbetet behöver bland annat samverkansformer, behov, omfattning på insatser och andra samverkansbehov och samverkansmandat mellan berörda aktörer fastställas. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning skriver att de idag inte finns ett adekvat bedömningsinstrument på för de grupper som diskuteras i rapporten. Detta är under framtagande och kommer att spela en viktig roll för enhetligheten i staden och hur framtida behov kan mötas på ett adekvat sätt.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning skriver att de utpekade verksamheterna (socialnämnder, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och Finsam) har förmågan att samordnat och samlat ta sig an uppdraget. Stadsledningskontoret delar denna bedömning och anser att aktuella frågor bäst omhändertas närmast verksamheterna. Både Finsam och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning lyfter att nämnden för funktionsstöd är viktiga i ett genomförandearbete.

Stadsledningskontorets ställningstagande och förslag utifrån utredning och remissinstansernas synpunkter

Stadsledningskontoret kvarstår i bedömningen att inriktningen ska vara att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska ansvara för att verkställa socialnämndernas samtliga beslut om sådan praktik och kompetenshöjande verksamhet som följer av 4 kap. 4 § SoL. Det är en avgränsning som är tydlig och möjliggör en utveckling av den verksamhet som redan finns inom nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning alternativt att nämnden via upphandling eller i samarbete med andra aktörer verkställer besluten.

Med anledning av socialnämndernas remissvar kan stadsledningskontoret konstatera att förslaget ska ändras till: Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning utökar sitt ansvar till att verkställa socialnämndernas samtliga beslut enligt 4 kap. 4 § SoL.

Stadsledningskontoret har konstaterat att socialnämnderna var och en inom sitt stadsområde har det övergripande ansvaret genom att de är myndighetsutövande nämnder. Därtill har de ansvaret för att verkställa beslut enligt 4. kap 1 § SoL. I aktuellt ärende innebär det insatser i form av till exempel utredning av arbetsförmåga, arbetsträning eller annan social eller medicinsk rehabilitering. Denna verkställighet, jämfört med sådan praktik och kompetenshöjande verksamhet som framgår av 4 kap. 4 § SoL, torde beröra de personer som har mest komplexa och sammansatta behov där behovet av socialt stöd är stort. När det gäller stadsledningskontorets bedömning gällande övergripande ansvaret finns inga tveksamheter utifrån remissinstansernas svar.

Innan stadsledningskontorets förslag om nämndernas förändrade ansvarsförhållanden kan träda i kraft behöver ett förberedande arbetet genomföras.

Stadsledningskontoret anser att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning bör få i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen genomföra ett arbete där följande punkter beaktas.

- Ett underlag som visar vilka typer av insatser som sorterar under respektive lagrum (4.1 § SoL och 4.4 § SoL).
- Hur samverkan mot Finsam och andra aktörer bör se ut.

- Vilka begrepp som ska användas för att beskriva olika former av insatser och verksamheter där syftet är att stödja enskilda till självförsörjning genom utbildning och arbete.
- Reviderad anvisning och socialtjänstprocess gällande insatser som syftar till att stödja enskilda att återgå alternativt komma i arbete eller utbildning.
- Andra relevanta frågeställningar som identifieras under arbetets gång.

Stadsledningskontoret bedömer att lämplig tidpunkt för att verkställa stadsledningskontorets förslag till förändrat ansvarsförhållande är från och med den 1 juli 2022.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör